

**SPRAWOZDANIE Z WYDATKOWANIA
DAROWIZNY PRZEKAZANEJ PRZEZ
STOWARZYSZENIE „POLSKI KOMITET
NARODOWY MIĘDZYNARODOWEJ IZBY
HANDLOWEJ”**

Październik 2019

1. WPROWADZENIE

Rzeczywistość stawia uchodźców w Polsce przed problemami, z którymi wielu Polaków nigdy nie musiało się borykać. Nawet ci spośród obywateli polskich, którzy sami mają trudność z zapewnieniem sobie mieszkania, pracy czy dobrej edukacji swoich dzieci, bywają w lepszej sytuacji niż uchodźcy, którzy przyjeżdżają do Polski praktycznie z jedną walizką, nie znają języka, kultury, spotykają się z dyskryminacją, a dodatkowo jeszcze niosą ze sobą bagaż traumatycznych przeżyć. Teoretycznie równy dostęp do rozmaitych usług, świadczeń i praw na rynku mieszkaniowym, rynku pracy czy w systemie edukacyjnym w ich przypadku nie wystarczy. Potrzebują na początkowych etapach pobytu dodatkowego wsparcia – językowego, psychologicznego, prawnego – by odnaleźć się w nowym społeczeństwie. Potrzebują więcej na starcie, bo ich potrzeby są większe niż przeciętnego Polaka.

Szczególnie ważne jest udzielanie pomocy uchodźczyniom, które borykają się z dodatkowymi problemami. Wiele z nich jest samotnymi matkami. Często na samodzielne rodzicielstwo nakłada się jeszcze: wielodzietność, niepełnosprawność lub przewlekła choroba kogoś z członków rodziny, zespół stresu pourazowego, doświadczenie przemocy.

Dzięki darowiźnie ICC Polska w okresie 1.03.2019 – 30.09.2019 wdrożyliśmy specjalny program pomocowy dla kobiet-uchodźczyń, w ramach którego 8 najbardziej wrażliwym z nich, zaoferowaliśmy **kompleksową pomoc prawną, integracyjną, tłumaczeniową, a także dodatkowo pracę socjalną** w sprawach życia codziennego.

2. SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

Dzięki wsparciu ICC Polska 8 uchodźczyń wraz z rodzinami otrzymało od Stowarzyszenia kompleksowe wsparcie, udzielane w ścisłej współpracy między prawniczkami, doradczynią integracyjną i wolontariuszami naszego Centrum Wolontariatu. Pomagaliśmy zarówno w uregulowaniu ich sytuacji prawnej (np. w uzyskaniu ochrony międzynarodowej, zwolnieniu z ośrodka strzeżonego, uzyskaniu odszkodowania za niesłuszne umieszczenie w takim ośrodku czy w uzyskaniu wyroku rozwodowego), jak i w sprawach związanych z codziennym funkcjonowaniem (w zapisaniu dzieci do przedszkola/szkoły, zorganizowaniu pomocy edukacyjnej dla dzieci, uzyskaniu świadczeń czy mieszkania z zasobów lokalowych dzielnic, itd.). Wiele z tych spraw jest w toku, nasza praca z kobietami na różnych polach trwa.

Zapraszamy do zapoznania się z wybranymi historiami kobiet, które zostały objęte wsparciem dzięki środkom uzyskanym z darowizny otrzymanej od ICC Polska:

MADINA

Madina rozwiodła się w Czeczenii z mężem, który stosował wobec niej przemoc. Zgodnie z miejscowymi obyczajami, po rozwodzie pięcioro jej dzieci zostało z ojcem. Rodzina byłego męża nie pozwalała jej na żadne kontakty z dziećmi – nie pomagały ani nieformalne negocjacje, ani próby podejmowania kroków prawnych. Gdy po kilku latach Madina dowiedziała się od nauczycielki ze szkoły, że dzieci są przez krewnych męża bite, głodzone i wykorzystywane do pracy, wykradła je i uciekła do Polski.

W Polsce Madina uzyskała ochronę międzynarodową. Z jednej strony, miała zapewnione bezpieczeństwo – minęło ryzyko deportacji do kraju, w którym jej i dzieciom groziło nieludzkie traktowanie. Z drugiej strony, rozpoczęły się trudności związane z codziennym funkcjonowaniem:

m.in. problemy ze znalezieniem taniego mieszkania, z samodzielnym utrzymaniem 6-osobowej rodziny oraz masa problemów zdrowotnych, w tym przede wszystkim psychologicznych wszystkich członków rodziny, a także wychowawczych w przypadku dwójki dzieci – wynikających z wieloletnich zaniedbań i przemocy, której dzieci były poddawane przebywając w Czeczenii z ojcem i jego rodziną.

Dzięki wsparciu ICC Polska mogliśmy objąć rodzinę kompleksową pomocą.

Dzieci mogły uczestniczyć w zajęciach rozwojowych organizowanych przez koordynatorkę działającego przy SIP Centrum Wolontariatu. Nawiązaliśmy kontakt z innymi organizacjami wspierającymi dzieci i pokierowaliśmy tam rodzinę. Zorganizowaliśmy też dla jednego z synów intensywną profesjonalną pomoc psychologiczną oraz specjalistyczną pomoc prawną w postępowaniu karnym, w którym jest osobą pokrzywdzoną. Przez trzy miesiące uczestniczyliśmy w charakterze osób wspierających i tłumaczy w diagnostyce prowadzonej przez poradnię pedagogiczno-psychologiczną mającą na celu wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Obecnie wspieramy ją w znalezieniu odpowiedniej szkoły dla syna.

W marcu pomogliśmy Madinie przygotować wniosek o przydział mieszkania komunalnego, w kwietniu towarzyszyliśmy jej w wydziale zasobów lokalowych w urzędzie dzielnicy podczas składania dodatkowych informacji, następnie pozostawaliśmy w kontakcie z urzędniczką odpowiedzialną za sprawę – w sierpniu Madina otrzymała pismo informujące ją o wpisaniu na listę osób oczekujących na lokal.

W miarę potrzeb wspieramy Madinę w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych związanych z wypełnianiem wniosków/formularzy po polsku, gdyż nie włada ona jeszcze wystarczająco dobrze tym językiem w piśmie. W kwietniu pośredniczyliśmy w ustalaniu warunków pracy z pracodawcą, u którego do tej pory pracuje. Pozostajemy też w stałym kontakcie z właścicielem wynajmowanego przez nią na wolnym rynku mieszkania oraz pracownikami socjalnymi z ośrodka pomocy społecznej wspierającego rodzinę.

Madina jest bardzo otwartą, aktywną, zaradną i współpracującą osobą. Jednak ze względu na swoją szczególnie trudną sytuację rodzinną i zdrowotną, wciąż potrzebuje naszego kompleksowego wsparcia.

ANNA

Anna pochodzi z jednego z krajów afrykańskich, z którego zmuszona była uciec wiele lat temu ze względu na doznaną tam na tle politycznym przemoc. W 2016 roku otrzymała w Polsce ochronę międzynarodową. W 2018 r. dołączyła do niej dwójka z jej trojga dzieci w ramach procedury łączenia rodzin. Sytuacja prawna trzeciego, adoptowanego dziecka była bardziej skomplikowana, zwłaszcza że podczas toczącego się postępowania osiągnięto ono pełnoletniość. Dzięki wsparciu prawniczki i doradczynie integracyjnej SIP starania o zgodę na przyjazd trzeciego dziecka zostały zwieńczone sukcesem – wiosną 2019 roku rozpoczęliśmy starania o uzyskanie wizy. Pomagaliśmy Annie w kontakcie z konsulatem RP w jej kraju i gromadzeniu wszystkich niezbędnych dokumentów. W wyniku naszych starań trzecie dziecko także uzyskało wizę i na przełomie października i listopada powinno przylecieć do Polski.

Dwoje dzieci, które już są w Polsce, znalazły się tutaj w bardzo trudnej sytuacji – wcześniej przez 8 lat nie widziały swojej mamy, opuściły swoich bliskich krewnych, którzy ich wychowywali i przyjechały do kraju, którego język, kultura i klimat były im zupełnie obce. Z pomocą specjalnie oddelegowanej do rodziny wolontariuszki postaraliśmy się zapewnić im najlepsze możliwe wsparcie (w zapisaniu do przyjaznej szkoły, w nauce języka, w zorganizowaniu dodatkowych aktywności), by ich lądowanie w

Warszawie było jak najmniej bolesne. Wygraliśmy także przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym sprawę o odmowę objęcia ich indywidualnym programem integracyjnym.

Dzięki naszej rekomendacji Anna uzyskała tymczasową pomoc mieszkaniową ze strony organizacji, z którą współpracujemy – dzięki temu mogła przeprowadzić się wraz z dziećmi do 2-pokojowego taniego mieszkania o bardzo dobrym standardzie (wcześniej mieszkali kątem w niewielkim pokoiku w mieszkaniu, gdzie w pozostałych pokojach mieszkali obcy im ludzie). Gdy tylko rodzina się przeprowadziła, pomogliśmy Annie przygotować wniosek o przydział mieszkania komunalnego. W sierpniu pomogliśmy zebrać jej dodatkowe dokumenty, o które poproszono ją w wydziale zasobów lokalowych dzielnicy oraz odpowiedzieć na dodatkowe pytania dotyczące jej sytuacji życiowej. Obecnie trzymamy rękę na pulsie i czekamy na rozstrzygnięcie.

Latem skomplikowała się sytuacja zdrowotna Anny. Wspieraliśmy ją w trudnym dla niej okresie, pomagając w charakterze tłumaczy (jej polski jest na poziomie komunikatywnym, nie radzi sobie w bardziej skomplikowanych sytuacjach) oraz pozostając w kontakcie z urzędami i instytucjami, w których nie mogła się na czas wywiązać z rozmaitych zobowiązań w związku z sytuacją zdrowotną.

W RAMACH PROGRAMU POMOCOWEGO PRAWNICZKI SIP WSPIERAŁY KLIENTKI PRAWNIE, STARAJĄC SIĘ JEDNOCZEŚNIE WPŁYWAĆ NA PRAKTYKĘ ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I ORZECZNICTWO SĄDÓW ADMINISTRACYJNYCH W SPRAWACH MIGRACYJNYCH.

SPRAWA MADINY I ROZY

Kobiety uciekły z kraju pochodzenia, ponieważ mężczyźni z ich rodziny zostali oskarżeni przez czeczeński reżim o działalność terrorystyczną. W przypadku ich powrotu do Czeczenii grożą im tam tortury lub śmierć. Polskich urzędników nie przekonały takie argumenty. Stąd rodzina uciekła do Niemiec, gdzie dano wiarę, że oskarżenie o terroryzm jest fikcyjne i *de facto* ma charakter polityczny. Niestety z uwagi na przepisy UE kobiety zostały odesłane do Polski w celu dokończenia sprawy uchodźczej. Prawniczki SIP opierając się na ustaleniach niemieckich urzędów bezskutecznie próbowały przekonać Urząd ds. Cudzoziemców o konieczności udzielenia rodzinie ochrony. Po przygotowanej przez nas skardze do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i przychyleniu się przez sąd do naszych argumentów sprawa została zwrócona do ponownego rozpoznania. Sąd nakazał uwzględnić materiały zebrane w Niemczech. Sprawa cały czas jest w toku, a my liczymy na jej pozytywne zakończenie.

SPRAWA MALIKI

Malika rozwiodła się ze swoim mężem, który opuścił Polskę. Kobieta boi się teraz wracać do Czeczenii, ponieważ według prawa zwyczajowego rodzina męża odbierze jej synka. Polskie organy początkowo odmówiły jakiegokolwiek ochrony Malice i zobowiązały ją wraz z synem do powrotu do kraju pochodzenia. Po naszej skardze Wojewódzki Sąd Administracyjny uchylił decyzję administracyjną i nakazał ponowne rozpatrzenie sprawy, w toku którego Urząd ds. Cudzoziemców ma wziąć pod uwagę, że po poprzednim rozwodzie pani już straciła kontakt z dwójką dzieci. Liczymy na pozytywne rozstrzygnięcie.

ŚWIADCZENIE 500+

W okresie marzec-wrzesień w przypadku dwóch uchodźczyń udało nam się wygrać przed WSA

sprawy odmowy przyznania świadczenia wychowawczego (w związku z niemożnością wystąpienia z powodów bezpieczeństwa o alimenty od przemocowego męża, który pozostał w kraju pochodzenia). Czekamy obecnie na ponowne decyzje urzędów dzielnic po cofnięciu przez sąd spraw do ponownego rozpatrzenia. Jednocześnie zarówno w powyższych przypadkach, jak i w przypadku kilkunastu innych uchodźczyń pomogliśmy wypełnić wnioski o świadczenie wychowawcze na nowy okres zasiłkowy (po zmianie przepisów wszystkie kobiety powinny otrzymać świadczenie bez dodatkowych komplikacji).

ODSZKODOWANIE ZA NIESŁUSZNE UMIESZCZENIE W OŚRODKU STRZEŻONYM

Uzyskaliśmy dla naszej klientki rekordowe zadośćuczynienie w sprawie o niesłuszne umieszczenie jej w ośrodku strzeżonym (prowadzona przez Straż Graniczną placówka pozbawiająca cudzoziemców wolności). Wyniosło ono aż 20 000 zł. Cudzoziemka była ofiarą przemocy, co według prawa nie pozwalało na pozbawienie jej wolności. Mimo to spędziła w zamknięciu trzy miesiące, w którym to okresie jej stan zdrowia psychicznego znacząco się pogarszał. Wrześniowy wyrok nie pozostawia wątpliwości: ofiara przemocy nie może być umieszczona w ośrodku strzeżonym dla cudzoziemców.

3. SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Dzięki darowiźnie ICC Polska w okresie 1.03.2019 – 30.09.2019 wdrożyliśmy specjalny program pomocowy dla kobiet-uchodźczyń, w ramach którego pomogliśmy 8 rodzinom. Zaoferowaliśmy kompleksową pomoc prawną, integracyjną, tłumaczeniową, a także dodatkowo pracę socjalną w sprawach życia codziennego.

Pełen koszt programu pomocowego w okresie od marca do września 2019 roku wyniósł 17.280 zł, z czego 15.591,92 zł to wkład przekazany przez ICC, a pozostałe 1.688,08 zł to środki pozyskane przez nas.

	Zakres prac	PLN/h	Ilość h	łącznie
1	asysta osobista prawnika	60	80	4800
2	praca prawnika nad poszczególnymi sprawami	60	120	7200
3	praca socjalna	33	160	5280
	Razem		360	17280

Dzięki darowiźnie przekazanej przez ICC mogliśmy pomóc aż 8 rodzinom. Z naszego doświadczenia wynika, że bardzo duży procent spraw, którymi się zajmujemy, wymaga całościowego podejścia. Chcieliśmy wykorzystać przekazane środki w najbardziej efektywny sposób i pomóc jak największej liczbie osób. Dlatego zdecydowaliśmy się zmodyfikować zaangażowanie naszych prawników, doradców oraz wolontariuszy i zmniejszyć liczbę godzin asysty prawnika i doradców integracyjnych na poszczególną sprawę. Tak wygląda nowy podział godzinowy:

	Zakres prac	Liczba godzin na 1 sprawę	łącznie dla 8 osób	Podział %
1	asysta osobista prawnika	10	80	18%
2	praca prawnika nad poszczególnymi sprawami	15	120	27%

3	praca socjalna	20	160	36%
4	praca wolontariuszy	10	80	18%

W rozliczeniu nie uwzględniliśmy kosztów pracy wolontariuszy, która jest świadczona nieodpłatnie. Nie włączyliśmy także kosztów pośrednich związanych z koordynacją tejże pracy, tj. rekrutacją i wybraniem odpowiednich osób do poszczególnych zadań, wyznaczeniem zadań, przekazaniem niezbędnych informacji, nadzór nad prawidłowym wykonaniem zadań, czuwaniem nad pracą i komfortem wolontariuszy, pomoc w trudnych sytuacjach itp. Zrezygnowaliśmy także w uwzględniania kosztów obsługi administracyjnej bezpośredniej pomocy (w tym telefonów, wynajęcia biura, w którym świadczone są porady etc.)

4. PODSUMOWANIE

Powyższe opisy to tylko przykłady działań, które prowadzimy na co dzień. Pokazują one, jak wielu z naszych pracowników: prawników, doradców i wolontariuszy, a także instytucji państwowych, firm i innych organizacji jest potrzebnych do niesienia pomocy. **Dzięki zaangażowaniu ICC Polska w działania Stowarzyszenia mogliśmy holistycznie wesprzeć kilka rodzin uchodźczyń.** Rodziny te mogły lepiej i pełniej zapoczątkować proces integracji w Polsce, a przede wszystkim wzmocnić swoje poczucie bezpieczeństwa. Bez tego wkładu tak kompleksowe podejście i efektywna pomoc w ogóle nie byłyby możliwe. Jesteśmy za to niezmiernie wdzięczni.

Nie ustajemy jednak w działaniach, a w obliczu braku pomocy ze strony państwa liczba uchodźców i imigrantów potrzebujących wsparcia z roku na rok rośnie. Podobnie rosną liczby naszych klientek: w okresie pomiędzy marcem a wrześniem br. ze wsparcia Stowarzyszenia Interwencji Prawnej skorzystało 172 uchodźczyń (łącznie udzieliliśmy im w tym czasie ponad 500 konsultacji). Chcielibyśmy kontynuować nasze starania i móc nadal kompleksowo je wspierać, tak jak udało się to zrobić m.in. dzięki wsparciu otrzymanemu od ICC Polska.

W imieniu swoim oraz uchodźczyń, którym udało się nam pomóc, serdecznie dziękujemy za Państwa wsparcie.